



Autorité de protection des données  
Gegevensbeschermingsautoriteit

**Advies nr. 42/2021 van 1 april 2021**

**Betreft: Ontwerp van koninklijk besluit betreffende onbemande vaart in Belgische maritieme zones en tot wijziging van verschillende koninklijke besluiten (CO-A-2021-026)**

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van meneer Vincent Van Quickenborne, Vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee, ontvangen op 05/02/2021;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Brengt op 1 april 2021 het volgend advies uit:

## I. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 05/02/2021 verzocht Vincent Van Quickenborne, Vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee (hierna: de aanvrager) het advies van de Autoriteit met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit *betreffende onbemande vaart in Belgische maritieme zones en tot wijziging van verschillende koninklijke besluiten* (hierna: het ontwerp).
2. Het ontwerp voorziet in de tenuitvoerlegging van Boek 2, Titel 2, Hoofdstuk 1 van het Belgische Scheepvaartwetboek (hierna: "het Scheepvaartwetboek") dat gewijd is aan de registratie en openbaarheid van zeeschepen in samenlezing met artikel 2.2.3.9., 6° van het Scheepvaartwetboek hetwelk de bevoegdheid aan de Koning delegeert om de bijzondere regels voor onbemande schepen te bepalen.
3. De registratie van zeeschepen is een internationale verplichting die aan België wordt opgelegd door het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (hierna: UNCLOS). Boek 2, Titel 2, Hoofdstuk 1 van het Scheepvaartwetboek en het ontwerp zetten deze verplichting tot registratie om in Belgisch recht.
4. Krachtens UNCLOS moet elk schip in principe een nationaliteit hebben om op volle zee te kunnen varen. Het is de vlaggenstaat van het schip die de nationaliteit<sup>1</sup> bepaalt en UNCLOS eist dat er een 'wezenlijke band' is tussen de vlaggenstaat en het schip<sup>2</sup>. De vlaggenstaat moet op technisch, administratief en sociaal gebied doelstreffend zijn rechtsmacht en toezicht uitoefenen op schepen die zijn vlag voeren<sup>3</sup>. De nationaliteit van het schip bepaalt dus de wetgeving waaraan dat schip onderworpen is. UNCLOS vereist dat elke staat een register bijhoudt met de namen en bijzonderheden van de schepen die zijn vlag voeren. De organisatie van een scheepsregister is dus een internationale verplichting voor België. Vanuit het oogpunt van UNCLOS is dit een concrete manier om de vlaggenstaat in staat te stellen controle uit te oefenen op de administratieve en sociale situatie en de veiligheid van het schip.
5. Voor wat betreft de registratie van bemande schepen in het Belgisch zeeschepenregister en het Belgisch rompbevrachtingsregister<sup>4</sup> gelden op heden de bepalingen van het koninklijk besluit van

---

<sup>1</sup> Artikel 91 van UNCLOS.

<sup>2</sup> Artikel 91 van UNCLOS.

<sup>3</sup> Artikel 94 van UNCLOS.

<sup>4</sup> Schepen die zijn ingeschreven in een buitenlands register kunnen worden ingeschreven in het Belgische rompbevrachtingsregister. Een in het rompbevrachtingsregister ingeschreven schip heeft het recht om voor de duur van de rompbevrachting de Belgische vlag te voeren. Een rompbevrachting is een contract waarbij de vervrachter zich ertoe verbindt om tegen betaling van een huurprijs een bepaald schip voor een bepaalde periode, zonder bewapening of uitrusting, of onvolledig, ter beschikking te stellen van een bevrachter. De bevrachter is verantwoordelijk voor het nautisch en commercieel beheer en is aansprakelijk voor de schade die het schip tijdens de exploitatie ervan ondervindt. Anderzijds is de vervrachter

26 juni 2020 inzake de registratie van zeeschepen<sup>5</sup> (hierna: het koninklijk besluit van 26 juni 2020). Het ter advies voorgelegde ontwerp beoogt de inrichting van een bijzonder register van onbemande zeeschepen en bepaalt de modaliteiten inzake de aanvraagprocedure en de registratie van onbemande schepen in dit register.

## II. ONDERZOEK TEN GRONDE

6. Sommige bepalingen van het ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens. Immers, wanneer de aanvrager<sup>6</sup> en/of de eigenaar van het onbemande schip een natuurlijk persoon is, zal de registratie van het schip in het Belgisch register van onbemande zeeschepen een verwerking van persoonsgegevens met zich meebrengen.

### 1. Aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke

7. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen. Overeenkomstig artikel 49, § 1, eerste lid van het koninklijk besluit van 26 juni 2020 is de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevensverwerkingen die plaatsvinden met het oog op de handhaving en controle van het Belgische Scheepvaartwetboek en de uitvoeringsbesluiten ervan. De Autoriteit stelt vast dat de aanvrager hiermee tegemoet komt aan de opmerkingen die daartoe werden gemaakt in randnummer 13 van haar advies nr. 45/2020 en neemt hiervan akte.

### 2. Doeleinden van de verwerking

8. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
9. Zoals hierboven reeds toegelicht is de registratie van – zowel bemande als onbemande – zeeschepen een internationale verplichting die aan België wordt opgelegd door UNCLOS en werd omgezet door Boek 2, Titel 2, Hoofdstuk 1 van het Scheepvaartwetboek. Het ontwerp voorziet in de verdere tenuitvoerlegging van deze bepalingen en bepaalt meer concreet de modaliteiten van de registratie van onbemande zeeschepen.

---

aansprakelijk voor schade aan de goederen als gevolg van de aanvankelijke ongeschiktheid of het inherente gebrek van het schip.

<sup>5</sup> Zie het advies nr. 45/2020 van de Autoriteit.

<sup>6</sup> Overeenkomstig artikel 1, 3<sup>o</sup> van het ontwerp is de aanvrager "de natuurlijke of rechtspersoon die een aanvraag om een vaarvergunning voor een onbemand schip bij het Directoraat indient en die de aansprakelijkheid met betrekking tot dit schip opneemt".

10. Wat betreft de doeleinden stelt de Autoriteit vast dat de door het ontwerp geïntroduceerde gegevensverwerking overeenstemt met hetgeen daartoe is vastgelegd in Boek 2, Titel 2, Hoofdstuk 1 *j*<sup>o</sup> artikel 2.2.3.9., 6<sup>o</sup> van het Scheepvaartwetboek en is van oordeel dat zij welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

3. Ontbreken van een bewaartermijn in het koninklijk besluit van 26 juni 2020

11. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
12. Zoals blijkt uit de lezing van advies nr. 45/2020 werd er een bewaartermijn vastgesteld in artikel 49 van het koninklijk besluit van 26 juni 2020. In die zin bepaalden de op heden geschrapte leden 3 en 4 van artikel 49, § 1 van het koninklijk besluit dat: "*De gegevens worden bewaard tot maximum 10 jaar nadat het schip niet meer onder Belgische vlag vaart. Indien het om gegevens van natuurlijke personen gaat, worden deze geanonimiseerd ofwel, indien dit niet mogelijk is, slechts bijgehouden voor een periode van maximum 5 jaar.*" Hieruit volgt dat er voor de gegevens van rechtspersonen een bewaartermijn geldt van 10 jaar, terwijl de gegevens van natuurlijke personen slechts 5 jaar bewaard zullen worden. De Autoriteit vroeg zich in dit kader evenwel af waarom de bewaartermijnen van de gegevens niet identiek zouden moeten zijn in zover het doel van de verwerking hetzelfde is en verzocht de aanvrager om de vaststelling van de maximale bewaartermijnen voor persoonsgegevens opnieuw te evalueren en zo nodig te wijzigen teneinde deze in overeenstemming te brengen met artikel 5.1.e) AVG.
13. Ten tijde van de adviesaanvraag merkte de Autoriteit evenwel op dat noch artikel 49, noch enig ander artikel van het koninklijk besluit van 26 juni 2020 een bewaartermijn vaststelt. In navolging van een verzoek om nadere informatie werd dit als volgt gerechtvaardigd: "*Na overleg met het Belgisch Scheepsregister, lijkt het schrappen van gegevens van personen hetzij natuurlijke personen hetzij rechtspersonen niet in overeenstemming te zijn met de doelstelling van openbaarheid van het Belgisch Scheepsregister en het verstrekken van informatie hieromtrent [overeenkomstig artikel 2.2.1.12 van het Scheepvaartwetboek].*" De Autoriteit kan deze redenering niet onderschrijven, immers, de inschrijving van de certificaten van registratie in het scheepsregister beoogt in eerste instantie de rechtszekerheid in juridische procedures te waarborgen. Deze 'doelstelling van openbaarheid' kan aldus geenszins een onbeperkte bewaring van gegevens rechtvaardigen. Daartoe werd er in het kader van de voorbereiding van advies nr. 45/2020 het volgende verstrekt door de aanvrager: "*De termijn van 10 jaar is nodig aangezien de Belgische wetgeving van toepassing is op deze zeeschepen, met inbegrip van het Belgische*

*fiscale recht en het strafrecht. De informatie moet dus voldoende lang beschikbaar zijn zodat de fiscale en strafrechtelijke procedures over de correcte informatie kunnen beschikken. Aangezien bepaalde strafwetten een verjaringstermijn van 5 jaar hebben, met mogelijkheid tot stuiting, is 10 jaar een gepaste termijn.”* De Autoriteit is inderdaad van oordeel, rekening houdend met de geldende verjaringstermijnen in het Belgische recht en de doelstellingen van de onderhavige gegevensverwerking, dat een maximale bewaartermijn van 10 jaar nadat het schip niet meer onder de Belgische vlag vaart gerechtvaardigd is.

14. Bovendien moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de verwerking van persoonsgegevens die plaatsvindt in het kader van de inschrijving van de certificaten van registratie in het scheepsregister enerzijds, en de verwerking die gebeurt in het kader van de aanvraagprocedure overeenkomstig de artikelen 18 – 20 van het koninklijk besluit van 26 juni 2020 anderzijds. Het argument van de openbaarheid van het scheepsregister gaat immers niet op voor wat betreft deze laatste verwerking. Ook voor deze gegevens dient aldus te worden voorzien in een maximale bewaartermijn.
15. De Autoriteit vraagt aldus, met aandrang, om te voorzien in een bewaartermijn overeenkomstig artikel 5.1.e) AVG, daarbij rekening houdend met de opmerkingen die daartoe werden gemaakt in het advies nr. 45/2020. Ter zijde geeft de Autoriteit mee dat het inzake de vaststelling van de bewaartermijnen niet noodzakelijk is om een onderscheid te maken tussen de registratie van bemande, dan wel onbemande zeeschepen daar er geen wezenlijk verschil bestaat tussen de doelstellingen van de beide verwerkingen.

#### 4. Modaliteiten van de aanvraagprocedure en de registratie

16. Zoals blijkt uit artikel 4 van het ontwerp dient de aanvrager<sup>7</sup> een aanvraag in bij het Directoraat-generaal Scheepvaart van de FOD Mobiliteit en Vervoer (hierna: het Directoraat) volgens zijn instructies die op de website van het directoraat zijn bekendgemaakt. Het Directoraat stelt een gemotiveerd advies op waarna de minister beslist over de aanvraag en de voorwaarden voor de vaarvergunning bepaalt.
17. In zoverre de aanvraagprocedure voor de registratie van onbemande schepen een verwerking van persoonsgegevens met zich meebrengt, vraagt de Autoriteit om de te verwerken gegevens in het ontwerp op te nemen, dan wel om uitdrukkelijk te verwijzen naar de artikelen 18 - 20 van het koninklijk besluit van 26 juni 2020, zodanig dat er geen twijfel kan bestaan over de concrete draagwijdte van de betrokken gegevensverwerking. Immers, overeenkomstig artikel 5.1.c) AVG

---

<sup>7</sup> Cf. voetnoot 6.

moeten persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden. Aangezien het op heden onduidelijk is welke gegevens specifiek opgevraagd zullen worden in het kader van de aanvraagprocedure (*volgens zijn instructies die op de website van het Directoraat zijn bekendgemaakt*), is het voor de Autoriteit onmogelijk om de proportionaliteit van de verwerking te beoordelen.

18. Overeenkomstig artikel 7, § 3 van het ontwerp zullen de volgende persoonsgegevens desgevallend geregistreerd worden in het bijzonder register van onbemande zeeschepen: de naam en het adres van de hoofdverblijfplaats van de eigenaar van het schip (wanneer deze een natuurlijke persoon is) en de vaarvergunning die werd afgeleverd ingevolge de aanvraag. De Autoriteit neemt hiervan akte, maar herinnert er evenwel aan dat de persoonsgegevens die in het kader van de aanvraagprocedure worden verwerkt beperkt moeten blijven tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (zie randnummer 17).

**OM DEZE REDENEN,  
de Autoriteit**

is van oordeel dat de volgende wijzigingen aan het ontwerp, dan wel aan het koninklijk besluit van 26 juni 2020 zich opdringen:

- vaststellen van maximale bewaartermijnen overeenkomstig artikel 5.1.e) AVG voor wat betreft de gegevens die verwerkt worden in het kader van de registratie van zowel bemande als onbemande schepen, daarbij rekening houdend met de opmerkingen die werden gemaakt in de randnummers 15 – 20 van het advies nr. 45/2020 (randnummers 11 – 15);
- specificeren van de modaliteiten van de aanvraagprocedure betreffende de registratie van onbemande schepen (randnummers 16 – 18).

(get.) Alexandra Jaspar  
Directeur van het Kenniscentrum